Střední škola prof. Zdeňka Matějčka
Ostrava-Poruba, 17. listopadu 1123
příspěvková organizace

PROFILOVÁ ČÁST MATURITNÍ ZKOUŠKY
Forma: povinná ústní zkouška

Předmět:	**PRÁCE S MENŠINAMI**
Obor vzdělání:	**Sociální činnost pro národnostní menšiny**
Kód oboru:	**75-41-M/01**
Školní rok:	**2026/2027**
Třída:	**DSPM5**

TÉMATA

1. Menšiny
- pojem menšina, klasifikace menšin,
- národnostní menšiny, práva národnostních menšin,
- subkultury.

2. Migrace a azyl
- přistěhovalectví na našem území, uprchlík, azylant,
- azylová politika České republiky, azylová střediska,
- důvody udělení / neudělení azylu.

3. Subetnické skupiny Romů v České republice
- specifika jednotlivých subetnických skupin, kasta, kastovní vztahy,
- dělení Romů podle sociálního postavení.

4. Tradiční romská komunita
- hierarchie rodu, funkce romské rodiny, sociální a hodnotový systém,
- specifika romské komunity v oblasti mezilidských vztahů.

5. Tradiční romská rodina
- postavení a funkce jednotlivých členů,
- stručná charakteristika jednotlivých životních období,
- výchova dětí v romské rodině,
- mezilidské vztahy v rodině.

6. Tradice a obřady Romů
- průběh a tradiční rituály během zásnub a svatby,
- křest a pohřeb v romské velkorodině,
- náboženství Romů a oslavy církevních svátků,
- lidové náboženství a pověry v romské komunitě.

7. Hudba a tanec

- význam hudebního projevu, klasifikace písně podle funkce, historie a tématu,
- historie a vývoj v Uhrách, Rusku, Španělsku, ČR a na Slovensku,
- současné podoby romské hudební kultury,
- významné osobnosti hudební a taneční scény, romské festivaly.

8. Slovesná folklórní tvorba a řemesla

- význam a hodnota lidové slovesnosti v minulosti a dnes,
- charakteristika hlavních žánrů romského folklóru – pohádka, píseň, příběhy ze života,
- tradiční romská řemesla a dovednosti jako zdroj obživy**,**
- tradiční řemesla provozovaná v poválečném období,
- dopady asimilační politiky na tradiční řemesla,
- oživení romských řemesel a podpora umění v současnosti.

9. Původ Romů

- nejrozšířenější názory na původ Romů v minulosti,
- lingvistické výzkumy, antropologie, etnická podobnost, odchod z Indie do Persie,
- vliv křesťanství na romskou minoritu,
- příchod do Evropy, vznik exonym Cikán, Gipsy.

10. Asimilace Romů v období vlády Marie Terezie

- postoj k Romům na území střední a západní Evropy,
- asimilační politika Marie Terezie a Josefa II,
- klady a zápory asimilačního procesu,
- Romové v 19. století a na počátku 20. století.

11. Genocida během II. světové války

- německý přístup k Romům v první polovině 20. století,
- protiromská opatření v protektorátu Čechy a Morava,
- genocida českých Romů, osud maďarských a slovenských Romů,
- cikánské pracovní tábory.

12. Etnoemancipační úsilí

- řešení „cikánské otázky“ v období socialismu,
- zákony a nařízení po roce 1945, průběh státem řízené asimilace,
- vznik Svazu Cikánů – Romů,
- sociální koncepce v 70. a 80 letech 20. století.

13. Vývoj situace etnika po roce 1989

- vznik romské politické reprezentace, aktivní rozvoj kultury a jazyka,
- vznik romské a romistické literatury, novinářská próza,
- Muzeum romské kultury v Brně.

14. Průběh výchovně-vzdělávacího procesu u romského etnika

- výchova v rodině, bariéry ve vzdělávání,
- institucionální výchova MŠ, ZŠ, SOU,
- postgraduální studium, kurzy, volný čas,
- programy zaměřené na podporu vzdělávání Romů,
- romský etnolekt češtiny.

15. Dlouhodobá nezaměstnanost Romů
- příčiny nízké kvalifikační úrovně, etnický původ jako znevýhodnění na trhu práce,
- ekonomický a sociální propad jako důsledek dlouhodobé nezaměstnanosti,
- závislost na sociálním systému, programy zaměřené na podporu zaměstnanosti.

16. Současné problémy v oblasti bydlení
- diferenciace Romů na základě úrovně bydlení,
- nejčastější formy bezdomovectví u romské komunity,
- řešení bytové krize státním sektorem a nevládními organizacemi,
- programy podporující řešení bytové otázky.

17. Soudobá problematika v oblasti zdravotnictví
- hygiena a stravování v rodině,
- patologie v oblasti zdravotnictví,
- programy zaměřené na zkvalitnění zdraví romské minority.

18. Nejčastější sociální patologie v romské komunitě
- záškoláctví, šikana, návykové látky,
- patologické hráčství, domácí násilí, kriminalita,
- řešení patologického chování v rodině a na půdě institucí,
- preventivní programy, pojmy z oblasti sociální patologie.

19. Vietnamská menšina v České republice
- stručná historie a současnost Vietnamu,
- život menšiny na území České republiky,
- kulturní specifika a zvyky,
- oblast verbální a neverbální komunikace.

20. Židovská menšina v České republice
- judaismus, antisemitismus,
- stručná historie židovského národa,
- pronásledování Židů, židovská ghetta, holocaust,
- židovské tradice, kultura a symbolika.

21. Muslimové v České republice
- vznik a pilíře islámu, Muhammad, Mekka, Korán,
- ženy v islámské společnosti, islámský fundamentalismus,
- život muslimů v České republice.

22. Gayové a lesbičky
- homosexualita, sexuální identifikace,
- proces coming out,
- Zákon o registrovaném partnerství.

23. Diskriminace vybraných skupin společnosti
- feminismus, postavení ženy ve společnosti, násilí na ženách,
- dětská práce, formy dětské práce, legislativa chránící práva dítěte,
- obchod s lidmi, novodobé otroctví,
- extrémismus a jeho podoby, šovinismus, nacionalismus.

24. Instituce pomáhající menšinám

- struktura práce s národnostními menšinami,
- nestátní neziskové organizace,
- dokumenty chránící lidská práva.

25. Integrační politika současnosti

- dokumenty podporující integraci romského etnika a dalších národnostních menšin,
- průběh soudobé integrace Romů.

Zpracovala: Mgr. Lada Červeňáková

Projednala a schválila PK odborných předmětů oboru sociální činnost.

Mgr. Ivana Jírů v. r.
ředitelka školy